

Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Томаківський професійний аграрний ліцей»

Проблема:

САМОСТІЙНА ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ЯК
ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ

Викладач: КРИВОЛАПОВА СВІТЛАНА МИКОЛАЇВНА

Стаж роботи: 15 РОКІВ

Категорія: ВИЩА

Перед проектом проведена анкета серед учнів гр. 8 (30 чол.)

На запитання: «Який додатковий матеріал ти використав для підготовки домашніх завдань?»

Анкета самоорганізації та самоконтролю

АНКЕТА

самоорганізації та самоконтролю

- » В моєму розкладі сьогодні такі уроки: ...
- » Вважаю, що добре працював на таких уроках:...
- » Незадоволений собою на уроках:...
- » Готував домашнє завдання (у ліцеї чи вдома): ...
- » Якщо в школі, то на підготовку якого предмета використовував самопідготовку? ...
- » Як розділив завдання (почергово, в міру труднощів, спочатку письмові, потім - усні):...
- » Який додатковий матеріал використав для підготовки домашніх завдань?...
- » Книга, оповідання, яку в даний час читаю: ...

Методи самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності

- робота з підручником;
- практичні роботи;
- самостійна робота;
- використання відеоматеріалів;
- спостереження;
- відвідування музеїв, лекції;
- добування інформації з різноманітних джерел: Internet, ЗМІ.

Способи перевірки робіт

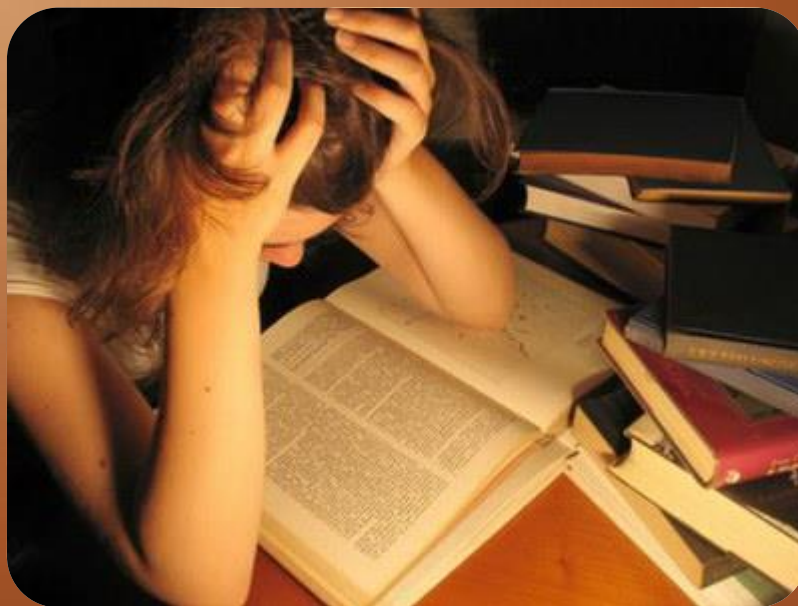
Методична діяльність вчителя

Короткочасні форми самостійної роботи

Бліц-тест

Історичне
фото

Графічний
диктант

Історична
естафета

Історичний
диктант

Види домашніх завдань

- Підготовка мультимедійних презентацій;
- Підготовка розповіді від імені історичної особи;
- Робота з контурною картою;
- Підготовка повідомлень;
- Виготовлення макетів;
- Підготовка малюнків;
- Складання головоломок;
- Складання схем і таблиць;
- Слайд-шоу;
- Історичні проекти;
- Підготовка репортажу від імені учасника події;
- Випуск історичних газет.

Форми самостійного оволодіння знаннями і пізнавальними вміннями на уроках історії

- Групова робота на уроці;

- Театралізована гра;

- Дискусія на уроці;

- Бесіда з групою;

- Практичні заняття.

- Історичний портрет;

- Робота з підручником,
історичним джерелом,
контурною картою;

- Складання тестових запитань,
схем, таблиць;

- Складання плану-конспекту.

Пам'ятки

» Пам'ятка

- » Щоб бути успішним у навчанні та самонавчанні, підготуйте себе до цього, формуючи такі звички:
- » Відповідайте за себе. Відповідальність — це усвідомлення того, що для досягнення успіху ви самі маєте визначити свої пріоритети, розподілити час і ресурси.
- » Сконцентруйтеся на своїх цінностях і принципах. Не дозволяйте друзям і знайомим вказувати, що для вас важливо.
- » Поставте першочергові речі першими. Не дозволяйте іншим відвертати вашу увагу від поставленої мети. Визначте час і місце своєї найбільшої продуктивності. Розташуйте пріоритети відповідно до ступеня складності матеріалу.
- » Показуйте себе з кращого боку.
- » Спочатку зрозумійте інших, а потім намагайтеся, щоб зрозуміли вас.
- » Шукайте найкраще розв'язання проблеми.
- » Будьте вимогливими до себе.

Пам'ятка з самоосвіти

- » Постав перед собою завдання самотійно поліпшувати свої досягнення в навчанні, виявляй при цьому наполегливість.
- » Подумай, які риси характеру потрібні тобі в самотійному житті, які з них ти можеш сформулювати в себе під час навчання.
- » Проаналізуй, як ти виконуєш навчальні завдання. Дай собі відповідь на запитання:
 - » Для чого ти вчишся?
 - » Чи вмієш ти самотійно виконувати навчальні завдання?
 - » Як ти перевіряєш себе: під час виконання домашнього завдання; коли вже все виконаєш; плануєш, який вийде результат?
 - » Як довго ти можеш бути уважним і працездатним?
 - » У який час протягом дня ти працюєш краще?
 - » Чи вмієш ти зосередитися на навчальному завданні, коли тобі щось заважає?
 - » Чи користуєшся ти пам'ятками під час виконання домашнього завдання?
 - » Які недоліки у твоїй навчальній діяльності можуть тобі заважати самотійно працювати, здобувати знання?
- » Відповідаючи на подані вище запитання, спробуй поставити перед собою завдання поліпшити самотійне здобуття знань.

» Як вести спостереження

- » З'ясуй для себе мету спостереження.
- » Підготуй усе необхідне для цієї роботи.
- » Під час роботи роби записи, малюй тощо.
- » Проаналізуй результати спостереження та зроби висновки.
- » Як виконувати письмові завдання
- » Уважно прочитай завдання.
- » Повтори за допомогою підручника, вивчи визначення, правила, пов'язані з виконанням даної роботи.
- » Після виконання письмового завдання уважно перевір написане.
- » Помилки виправляй акуратно, відповідно до рекомендацій учителя.

Як скласти простий план

- » Уважно прочитай текст.
- » Поділи текст на об'єднані спільним змістом логічні ланки.
- » Добери заголовки до кожного уривка.
- » Як скласти складний план
- » Уважно прочитай матеріал.
- » Розділи його на основні смислові частини, назви їх (пункти плану).
- » Розділи на смислові частини зміст кожного пункту, також назви їх (підпункти плану).
- » Перевір, чи не збігаються пункти та підпункти плану, чи повністю в них відображено основний зміст тексту.

» Як готувати доповідь, реферат

- » Продумай тему, загалом визнач її зміст, склади план.
- » Склади список літератури (інших джерел інформації); читаючи їх, виписуй усе, що слід включити в роботу.
- » Дороби план, проти кожного пункту познач, з якої книги слід узяти матеріал.
- » У вступі до роботи розкрий значення її теми.
- » Послідовно розкрий усі передбачені планом питання, обґрунтуй, підкріпи прикладами, фактами.
- » Вислови своє особисте ставлення до теми.
- » Пиши грамотно, стисло, не припускайся повторень.
- » Точно вкажи, звідки взято наведені в тексті цитати й факти.
- » Наприкінці роботи зроби узагальнювальні висновки.
- » Самокритично прочитай роботу, відкоригуй, перепиши начисто

» Як скласти схему?

- » Відмовтеся від складання плану, пункти якого викладені реченнями.
- » Тепер оперуйте ключовими словами та термінами, які описують ідею.
- » Запишіть у центрі найзначущіше слово, стислу фразу або символ.
- » Помисліть над ним; обведіть його кружком.
- » Розмістіть інші значущі слова поза колом. Помістіть пункти за змістом у великі кола, намалюйте зв'язки між ними стрілками.
- » Залиште місце, щоб нарощувати вашу схему для: подальшого розвитку; пояснень; додавання пунктів дій.
- » Працюйте швидко, без аналізу вашої роботи.
- » Виправте початковий начерк.
- » Подумайте над зв'язками крайніх пунктів із центральними. Зітріть, замініть чи скоротіть слова в описах ключових ідей. Перемістіть значущі пункти ближче один до одного для кращого структурування.
- » За можливості використовуйте кольорове виділення для структурування інформації.
- » Зв'яжіть концепції з допомогою слів, щоб прояснити відношення між ними.
- » Розширте вашу схему.
- » Вільно та швидко додавайте інші ключові слова та ідеї (ви завжди маєте змогу їх витерти).
- » Думайте про перспективу: комбінуйте ідеї, щоб розширити схему.
- » Відкладіть схему вбік. Через деякий час продовжіть роботу над нею, конкретизуючи зв'язки, які ви розвиваєте.
- » Ця схема — ваш особистий навчальний документ.

Уміння самоорганізації

- » Розподіл часу
- » Розподілити час — значить скласти розклад занять, дотримуватися його, організувати свої заняття відповідно до пріоритетів.
- » Керівні принципи
- » Стежте за часом.
- » Аналізуйте, як ви проводите час.
- » Звітуйте перед собою, коли ви марно витрачаєте час.
- » Зазначайте, коли ви працюєте продуктивно.
- » Знання про власний розподіл часу дозволяє спланувати краще свій час.
- » Напишіть список, що потрібно зробити. Ранжуйте проблеми за ступенем значущості.
- » Заведіть щоденник, заносьте туди заплановані справи.
- » Заведіть записну книжку для довгострокового планування. Планування для ефективного розкладу занять
- » Виділіть достатньо часу для сну, добре збалансованої дієти та дозвілля.
- » Визначтеся з пріоритетами.
- » Виділіть час для повторення відразу після навчальних занять.
- » Сплануйте заняття 50-хвилинними блоками.
- » Оберіть для занять місце, де вам не заважатимуть.
- » Внесіть у розклад щотижнєве повторювання.

- » Підготуй усе необхідне для роботи.
- » Прибери з робочого місця все зайве.
- » Навчальні посібники розклади за порядком.
- » Розпочавши роботу, не поспішай.
- » Не працюй до цілковитої втоми, роби перерви.
- » Під час роботи не їж, не пий. Роби це під час перерви.
- » Будь зосередженим під час роботи.
- » Якщо не виходить, не хвилюйся, зроби перерву, заспокойся й продовжуй роботу.
- » Вдало виконавши роботу, не хвалися. Закінчивши її, впорядкуй своє місце.
- » Сім кроків до вміння організовувати свій час
- » Складання списку справ.
- » Упорядкування, класифікація справ у списку.
- » Розподіл списку на два: список регулярних справ і список інших справ.
- » Перетворення нерегулярних справ на регулярні й точно сплановані.
- » Розподіл регулярних справ на жорстко фіксовані в часі й ті, що мають часові рамки.
- » Чітке фіксування в часі регулярних справ, закріплення за ними одних і тих самих годин.
- » Визначення ступеня невідкладності нерегулярних справ, особливо тих, які можуть перетворитися на термінові.

Як готувати домашні завдання?

- » Приступайте до роботи тільки після відпочинку.
- » Готуйте уроки «сьогодні на сьогодні»: це краща профілактика забування.
- » Починайте роботу з настановою запам'ятати надовго.
- » Під час виконання домашнього завдання чергуйте предмети різних циклів.
- » Постійно контролюйте якість виконаного завдання.
- » Як здійснити самопідготовку
- » Виконувати домашню роботу слід починати в точно встановлений час.
- » Перш ніж розпочати роботу, перевірте готовність робочого місця.
- » Розпочинаючи роботу, зосередься, подумай, із чого почнеш.
- » Намагайся всі утруднення усунути самостійно.
- » Про завдання дізнавайся зі щоденника або закладки в підручнику.
- » Якщо забув правило, спробуй пригадати, перевірь себе за підручником.
- » Починай самопідготовку в певному порядку, наприклад: мова, математика, читання.

Прийоми і методи вивчення історії

Розвиваючі методи навчання

Нетрадиційні прийоми:

- персоніфікація;
- драматизація;
- уявна подорож;
- віртуальна екскурсія;
- інтерв'ю;
- епістолярний жанр;
- інсценування;
- дидактичні ігри (ділові, рольові, ретроспективні).

Традиційні прийоми:

- образна характеристика;
- портретний аналітичний опис;
- опис картини;
- сюжетне, образне, конспективне оповідання.

Віртуальна екскурсія до уроку 21 Чорнобильська катастрофа

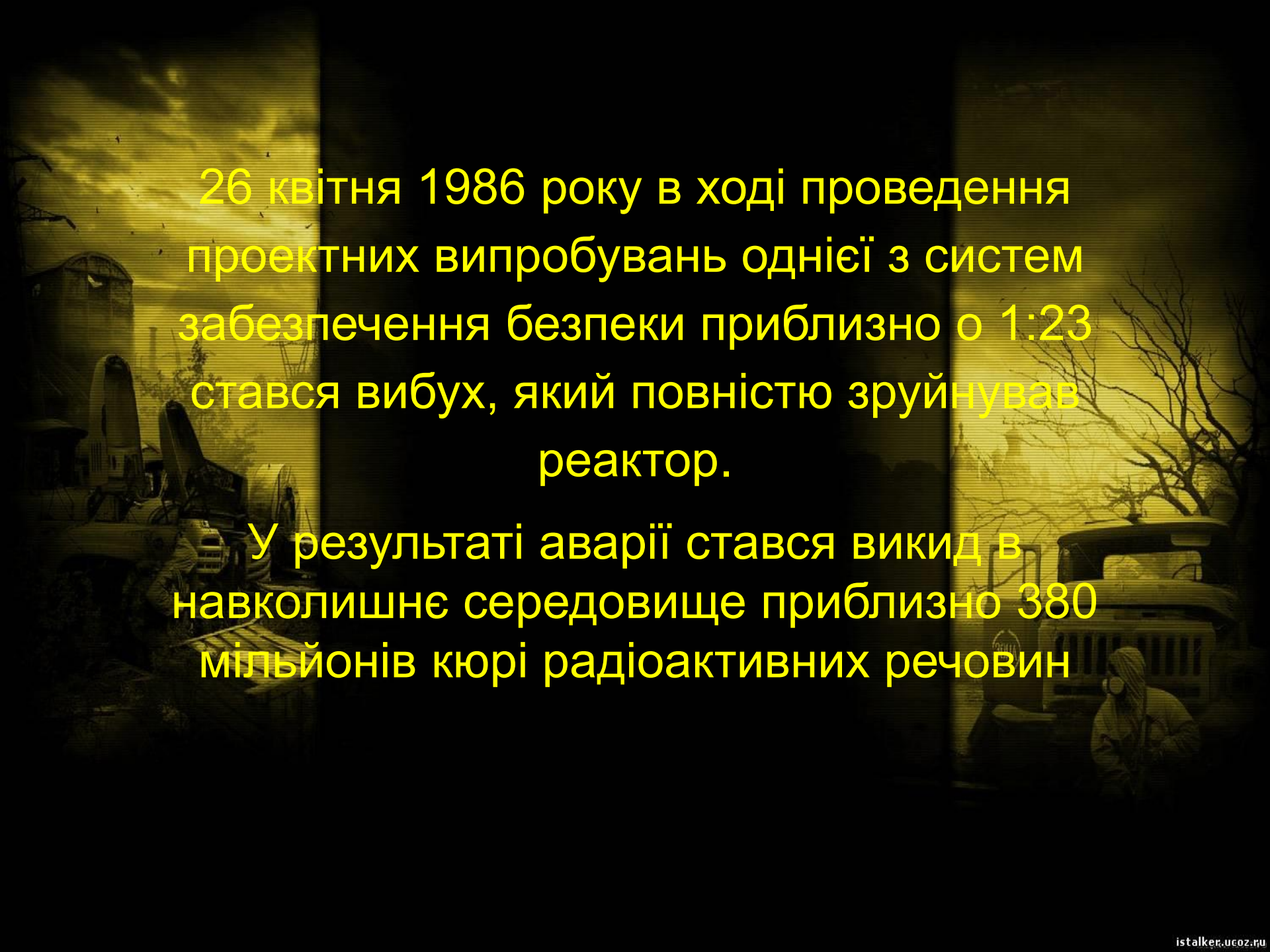
ST-PRYAT

Інформаційний портал по серії ігор S.T.A.L.K.E.R.
WWW.STALKER-PRYAT.UA

Чорнобиль – чорна біль України 1986-2014

ЧЕРНОБЫЛЬ

Презентацію підготував
учень групи № 8
Козицький Павло

26 квітня 1986 року в ході проведення проектних випробувань однієї з систем забезпечення безпеки приблизно о 1:23 стався вибух, який повністю зруйнував реактор.

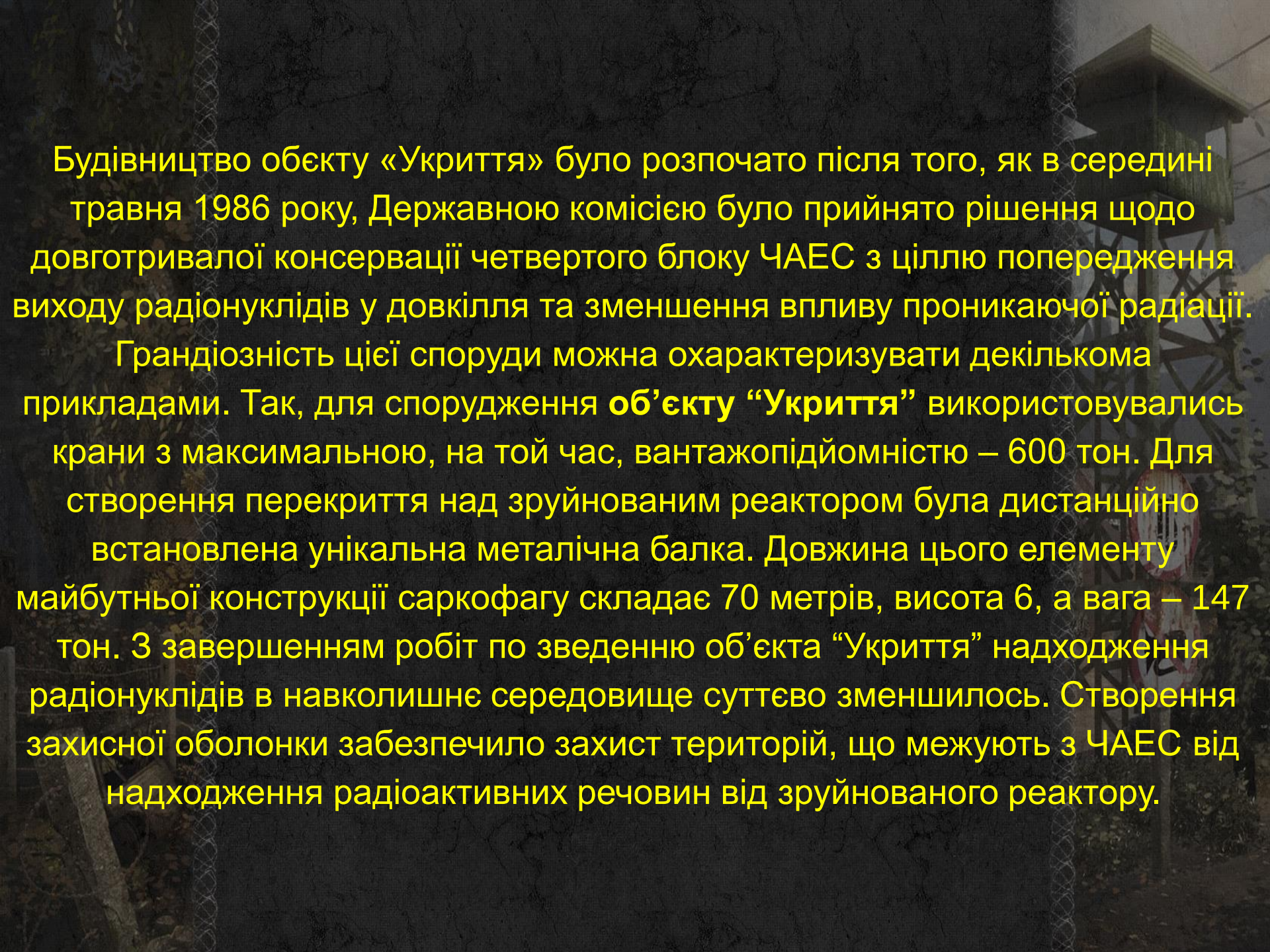
У результаті аварії стався викид в навколишнє середовище приблизно 380 мільйонів кюрі радіоактивних речовин

Прип'ять – квітуче місто
енергетиків до трагедії
та місто-привид
після катастрофи

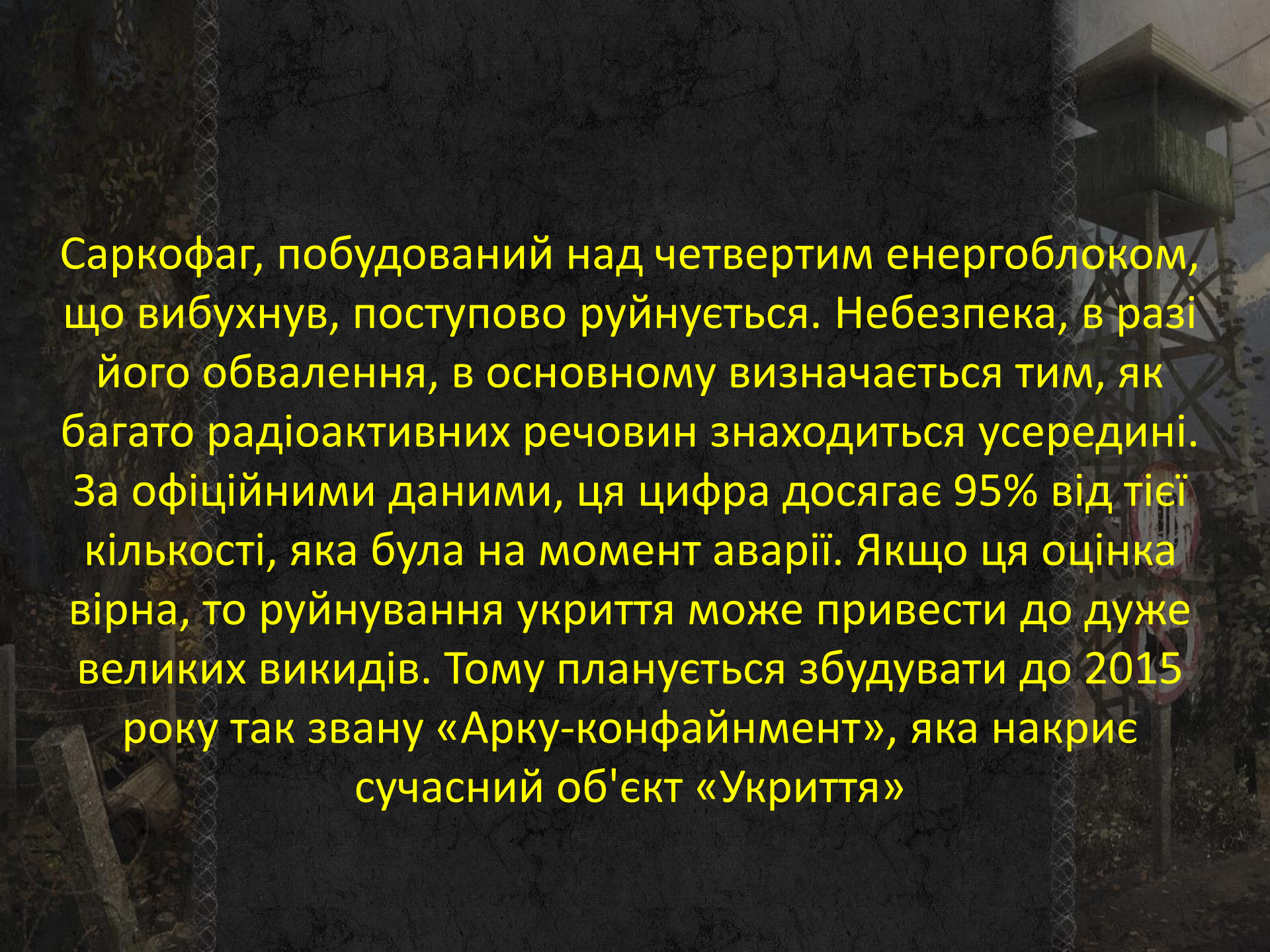

The background of the slide is a dark, grainy photograph of a guard post or observation tower at a nuclear power plant. The tower is a wooden structure with a small roof and a platform. In the foreground, there is a chain-link fence and some trees. The overall tone is somber and industrial.

Будівництво об'єкту «Укриття» було розпочато після того, як в середині травня 1986 року, Державною комісією було прийнято рішення щодо довготривалої консервації четвертого блоку ЧАЕС з ціллю попередження виходу радіонуклідів у довкілля та зменшення впливу проникаючої радіації.

Грандіозність цієї споруди можна охарактеризувати декількома прикладами. Так, для спорудження **об'єкту «Укриття»** використовувались крани з максимальною, на той час, вантажопідйомністю – 600 тон. Для створення перекриття над зруйнованим реактором була дистанційно встановлена унікальна металічна балка. Довжина цього елемента майбутньої конструкції саркофагу складає 70 метрів, висота 6, а вага – 147 тон. З завершенням робіт по зведенню об'єкта «Укриття» надходження радіонуклідів в навколишнє середовище суттєво зменшилось. Створення захисної оболонки забезпечило захист територій, що межують з ЧАЕС від надходження радіоактивних речовин від зруйнованого реактору.

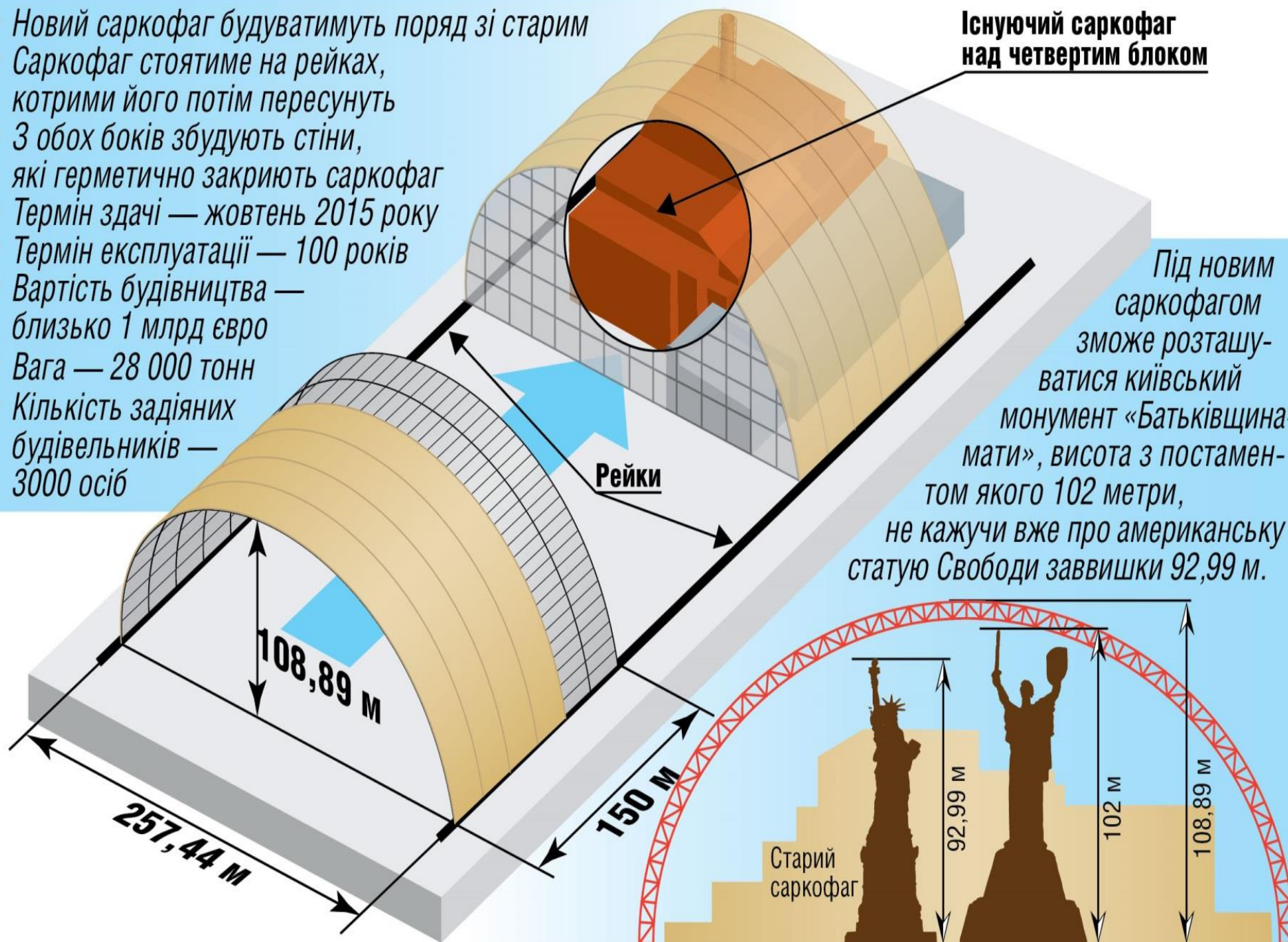

Саркофаг, побудований над четвертим енергоблоком, що вибухнув, поступово руйнується. Небезпека, в разі його обвалення, в основному визначається тим, як багато радіоактивних речовин знаходиться усередині. За офіційними даними, ця цифра досягає 95% від тієї кількості, яка була на момент аварії. Якщо ця оцінка вірна, то руйнування укриття може привести до дуже великих викидів. Тому планується збудувати до 2015 року так звану «Арку-конфайнмент», яка накриє сучасний об'єкт «Укриття»

Новий саркофаг над Чорнобильською атомною електростанцією

- Новий саркофаг будуватимуть поряд зі старим
- Саркофаг стоятиме на рейках, котрими його потім пересунуть
- З обох боків збудують стіни, які герметично закриють саркофаг
- Термін здачі — жовтень 2015 року
- Термін експлуатації — 100 років
- Вартість будівництва — близько 1 млрд євро
- Вага — 28 000 тонн
- Кількість задіяних будівельників — 3000 осіб

Існуючий саркофаг над четвертим блоком

Що дає самостійна робота?

Засвоєння глибоких і міцних знань

Рекомендовані вправи

«Подібність і різниця» – учням необхідно порівняти між собою поняття, події, явища, персоналії

«Склади розповідь» – учитель надає можливість скласти невелике оповідання про конкретну подію, явище, епоху, використовуючи задані поняття, терміни, імена, дати, назви. При цьому в змісті пропонованого матеріалу закладаються слова, що не стосуються завдання.

«Побудова повідомлення за алгоритмом» – алгоритми можуть бути різними. Наприклад: «Факт – причини, привід – супутні події. Алгоритм Цицерона: «Хто–що–навіщо–як–коли».

«Пошук аналогів» – учитель називає визначене поняття чи подію, а учням необхідно знайти аналогічне, раніше вивчене і обґрунтувати свій варіант відповіді. Логічним продовженням є вправи «Пошук протилежних понять, явищ», «Виключення зайвого слова», «Слово-речення-запитання-час-країна-факт-причина-наслідки-відповідь», «Ім'я-час-факт-значення».

«Історичний слалом» - застосовують у роботі з різними текстами. Учні діляться на групи, їм дають час для вивчення будь-якого тексту. Потім кожна група готує за текстом певну кількість запитань для суперника. Правильність відповідей оцінюють самі учні. Тексти краще брати пізнавального характеру.

Таблиця результатів навчальних досягнень учнівських груп Томаківського професійного аграрного ліцею, які брали участь в методичному проекті.

№	№ Гр. К.	Кількість учнів	професія	предмет	Якість (7-12б.) навчальних досягнень учнів		Участь учнів у конкурсах		Розвиток раціоналізаторства та винахідництва	
					Початок проекту	Результат проекту	Поч. проект.	Результат проект.	Поч. проект.	Результ. проект.
1	8	30	Оператор комп'юте рного набору	Історія України	2	4	0	1	0	2
2	9	30	Оператор комп'юте рного набору	Історія України	0	2	0	0	0	1
всього		60			2	6	0	1	0	3

Таблиця результатів (кількість) навчальних досягнень учнівських груп, які не брали участь в методичному проекті.

№	№ Гр. к.	Кількість учнів	професія	предмет	Якість (7-12б.) навчальних досягнень учнів		Участь учнів у конкурсах		Розвиток раціоналізаторства та винахідництва	
					Початок проекту	Результат проекту	Поч. проек.	Результат проект.	Поч. проект.	Результ. проект.
1	110	27	Тракторист, слюсар, водій	Історія України	0	2	0	0	0	0

Поступове підвищення рівня
самостійності; позитивної мотивації,
пізнавального інтересу, самоосвітньої
компетентності, навчальних досягнень

Стимулює працездатність, підвищує
продуктивність навчального процесу,
рівень знань

Результативність

Висока ефективність самостійної
роботи виявляється лише в поєднанні
з іншими видами пізнавальної
діяльності учнів

Особливі вимоги до викладача

Недоліком є рівень пропонованої самостійності
не відповідає навчальним можливостям учня

